

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Den 28. maj 2019
MFVM 825

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning om ændring af listen over ikke hjemmehørende invasive arter, som er problematiske på EU-plan, som fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesforordning om ændring af listen over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, som fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 (komité-sag). Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Komitéen for Invasive Arter den 14. juni 2019. Forslaget vurderes at ville have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i både Danmark og EU. Det vurderes, at forslaget vil medføre statslige meromkostninger estimeret til 0,8 mio. kr. årligt. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om Kommissionens gennemførelsesforordning om ændring af listen over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, som fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 4, stk. 1 og stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter. I følge forordningen skal der, på baggrund af en videnskabeligt baseret risikoanalyse, opstilles og ajourføres en liste over ikke-hjemmehørende invasive arter, som er problematiske på EU-niveau, og som herefter reguleres igennem forordningen via en række forbud og forpligtelser.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Invasive Arter, der er omhandlet i artikel 27, stk. 1. Det forventes, at listen fremsættes samlet til afstemning. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse

med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Komitéen for Invasive Arter den 14. juni 2019.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår med gennemførelsesforordningen den anden opdatering af EU-listen med supplerende af den nuværende liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som indeholder 49 arter, med 18 nye invasive arter. Listen er fastlagt på grundlag af de kriterier, der er fastsat i forordning (EU) nr. 1143/2014 artikel 4, stk. 3, og som opfylder de betingelser, der er fastsat i samme forordnings artikel 4, stk. 6, hvoraf det fremgår, at der skal tages hensyn til gennemførelsesomkostningerne, omkostningerne ved ikke at handle, omkostningseffektiviteten og de socioøkonomiske aspekter.

Forslaget til listen indeholder følgende arter: tåre akacie, almindelig mynah, skyrækker, virginsk kostegræs, newzealandsk fladorm, storblomstret hjerteranke, purpur pampasgræs, flerårig steppegræs, Senegal teplante, japansk humle, solaborre, kinesisk buskløver, japansk klatrebregne, muslingeblomst, sribet koralmale, mesquite træ, kæmpe salvinia og kinesisk vokstræ.

Kommissionen har på grundlag af de tilgængelige videnskabelige oplysninger og den risikovurdering, der er foretaget i henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1143/2014, konkluderet, at alle de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, i nævnte forordning, er opfyldt for de 18 invasive ikkehjemmehørende arter. Kommissionen har også konkluderet, at disse invasive ikkehjemmehørende arter alle opfylder de betingelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 6, i forordning (EU) nr. 1143/2014. Kommissionen har haft listen i intern høring i Kommissionen samt i offentlig høring.

Tre af arterne på listen er til stede i Danmark. Solaborre og skyrækker er begge etableret, mens japansk humle er sjælden og endnu ikke etableret i Danmark.

Kommissionen anerkender, at der kan være tilfælde, hvor det ikke er muligt at udrydde disse arter på en omkostningseffektiv måde. Kommissionen mener alligevel, at det er hensigtsmæssigt at opføre disse arter på EU-listen, da der findes andre omkostningseffektive foranstaltninger, der kan gennemføres, herunder forbud mod salg og hold, som alle arterne vil blive omfattet af.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Regler, der er nødvendige for at anvende forordningen om invasive arter samt begge tidligere vedtagne gennemførelsesforordninger: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1141/2016 (EU-listen) og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/145 her i landet, er fastsat ved bekendtgørelse nr. 1285 af 12. november 2018 (tilladelsesordning, kompetent myndighed, kontrol og straf). Denne er udformet, så den henviser til den til enhver tid gældende EU-liste, men dog således at

der i bekendtgørelsen er henvist specifikt til gennemførelsesforordning 2016/1141, og EU-listen er også en del af bekendtgørelsen.

Konsekvenser

Vedtagelsen af gennemførelsesforordningen vil, jf. ovenfor kræve en ændring/opdatering af den gældende bekendtgørelse.

De statsfinansielle konsekvenser omfatter omkostninger til administration, håndtering af spredningsveje, overvågning og kontrol samt bekæmpelse af arter på EU-listen, som allerede findes i Danmark. For de tre tilstedeværende arter kendes den nuværende præcise udbredelse og det nødvendige bekæmpelsesniveau i Danmark ikke. I forbindelse med implementeringen kan ny viden fremkomme, der kan ændre omkostningsniveauet.

De statsfinansielle meromkostninger ved forslaget estimeres til 0,8 mio. kr. årligt for håndtering af spredningsveje, overvågning og hurtig bekæmpelse, og omkostningerne afholdes som udgangspunkt inden for Miljø- og Fødevarerministeriets ramme. Der vurderes ikke at være yderligere omkostninger til administration og kontrol ved opdatering af EU-listen.

Syv arter handles i begrænset omfang i Danmark (skyrækker, japansk humle, muslingeblomst, solaborre, stribet koralmalle, mesquite-træ og Senegal-teplante), og handlen af disse arter vil blive påvirket af forbuddene knyttet til EU-listen. Det forventes dog, at størstedelen af omsætningen erstattes med salg af andre arter. Et forbud mod handel forventes derfor ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet det dog ikke kan udelukkes, at enkelte virksomheder vil blive negativt påvirket af et forbud. Et forbud mod 11 ud af de 18 arter vurderes dermed at have ingen eller meget begrænset erhvervs- eller samfundsøkonomisk betydning.

Listning af nogle af de foreslåede arter forventes at afværge negative erhvervsøkonomiske konsekvenser, da et forbud mod handel kan forhindre, at disse arter vil kunne etablere sig i Danmark og dermed kunne gøre skade på anlæg, afgrøder mm.

Forslaget vil begrænse de invasive ikkehjemmehørende arters negative indflydelse på biodiversiteten og miljøet, og dermed have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i både Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Dansk Gartneri anbefaler, at man fra dansk side ikke støtter forslaget. Dette da forslaget lægger op til en listning af træarten skyrækker. Dansk Gartneri anfører, at skyrækker findes i Danmark i visse byer og på enkelte jernbanestrækninger, men at arten ikke udgør nogen trussel mod den danske biodiversitet. Endvidere fremhæver Dansk Gartneri, at Skyrækker dyrkes kommercielt i enkelte danske planteskoler med produktionstider på op til 20 år. På grund af den lange produktionstid finder Dansk Gartneri, at den beskyttelse af producenterne, som der er i EU-forordningen om invasive arter, er helt utilstrækkelig til at friholde producenterne for tab ved et EU-handelsforbud. Endeligt anbefaler Dansk Gartneri, at EU-forordningen snarligt revurderes i lyset af de erfaringer, som medlemsstaterne har høstet siden ikrafttrædelsen.

Det Økologiske Råd støtter forslaget om udvidelse af listen for invasive arter. Det Økologiske Råd mener ikke, at kommende opdateringer af EU-listen skal udskydes, til der foreligger erfaringer fra implementeringen af den opdaterede liste, herunder omkostningerne forbundet med implementeringen. Det Økologiske Råd anfører, at man i de kommende år kan forvente at antallet af invasive arter kan

stige som følge af klimaændringerne, og at det dermed er vigtigt at være på forkant, da omkostningerne ved passivitet (i de aktuelle tilfælde) må forventes at være højere end omkostningerne ved en aktiv indsats. For så vidt angår listning af vidt udbredte arter, anfører Det Økologiske Råd, at man delvist kan følge, at EU's medlemsstater ikke bør forpligtes til at udrydde ikkehjemmehørende invasive arter, der allerede er vidt udbredt, såfremt udryddelsen ikke er mulig, omkostningerne er høje og ikke står i passende forhold til de fordele udryddelsen indebærer, eller hvis de tilgængelige udryddelsesmetoder har alvorlige negative konsekvenser for menneskers sundhed eller miljø. Det Økologiske Råd bemærker dog dertil, at man mener, at det ikke udelukker, at der for disse arter tages forholdsregler mod yderligere spredning, for eksempel ved forbud mod handel med invasive planter eller dyr. Derfor finder Det Økologiske Råd, at disse arter også bør være på listen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der vurderes at være generel tilslutning til forslaget, dog forventes det at en række medlemsstater vil være imod optagelse af enkelte arter på listen. Kommissionens gennemførelsesforordning forventes at blive vedtaget med kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at begrænsning og bekæmpelse af invasive arter er et væsentligt hensyn i forhold til beskyttelse af den hjemmehørende biodiversitet. Regeringen støttede vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter samt den følgende gennemførelsesforordning 2016/1141 om første EU-liste.

Regeringen mener samtidigt, at Kommissionens aktuelle forslag til opdatering af EU-listen er præmat, idet medlemsstaterne endnu er i gang med implementeringen af forordningerne og dermed ikke har indhentet erfaringer fra implementeringen af den nuværende EU-liste. Danmark vil derfor arbejde for at kommende opdateringer af EU-listen udskydes, til der foreligger erfaringer fra implementeringen af den opdaterede liste, herunder omkostningerne forbundet med implementeringen.

Regeringen lægger vægt på, at medlemsstaterne ikke forpligtes til at udrydde ikkehjemmehørende invasive arter, der allerede er vidt udbredt, såfremt udryddelsen ikke er mulig, omkostningerne er høje og ikke står i passende forhold til de fordele udryddelsen indebærer, eller hvis de tilgængelige udryddelsesmetoder har alvorlige negative konsekvenser for menneskers sundhed eller miljø. Regeringen arbejder derfor som udgangspunkt for, at vidt udbredte arter og marine invasive arter, som det vurderes umuligt at udrydde, ikke kommer på EU-listen.

Regeringen arbejder desuden for, at medlemsstaternes forpligtelser afbalanceres i forhold til de faktiske risici og ressourcemæssige implikationer.

Regeringens holdning til hver art bygger derfor på, hvor udbredt arterne er, hvad de anvendes til, omkostningsniveauet, samt dennes passende forhold til de fordele, udryddelsen indebærer.

For nogle af de foreslåede 18 arter kan det være omkostningseffektivt at få dem på EU-listen, fordi deres fremtidige skadeomkostninger forventes at blive høje. Omkostninger ved passivitet forventes således at være højere end omkostningerne ved en aktiv indsats. Dette vil specielt gælde for arter, som endnu ikke er etableret i Danmark eller kun er meget lidt udbredt endnu. På den baggrund agter regeringen at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.